

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

Inspekční zpráva

Domov mládeže, Karlovy Vary, Lidická 38

Lidická 38, 360 20 Karlovy Vary

Identifikátor: 600 028 607

Termín konání orientační inspekce: 9. - 11. ledna a 15. ledna 2001

Čj.	053 15/01-5054
Signatura	oe2lu215

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Domov mládeže je v okrese Karlovy Vary jediným školským zařízením tohoto typu, poskytuje ubytování žákům středních a vyšších odborných škol se sídlem v Karlových Varech a v místech dostupných příměstskou dopravou. Ubytovací kapacita je 792 lůžek.

V objektu je celkem 264 třílůžkových pokojů; 238 pokojů II. kategorie slouží pro ubytování žáků (měsíční úhrada 800,- Kč), 26 pokojů bylo vybaveno a upraveno na úroveň I. kategorie a jsou využívány pro ubytovací služby. K datu konání inspekce byl domov mládeže obsazen celkem 546 žáky.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovný program

Výchovný program pro školní rok 2000/2001 je zpracován s ohledem na věkové složení ubytovávaných žáků, stanoví výchovné cíle pro kategorii patnácti až šestnáctiletých a kategorii sedmnácti až osmnáctiletých a případně starších žáků středních škol. Výchovné působení je zaměřeno na oblast sociální adaptace a ovlivňování životního stylu především v racionálním využívání volného času i v prevenci sociálně patologických jevů; některé výchovné záměry jsou rozšířeny o metodická doporučení pro práci vychovatelů. Součástí dokumentu je výčet nabídky výchovně-vzdělávací činnosti organizované formou zájmových kroužků, přednášek a návštěv kulturních pořadů; deklarována je zcela dobrovolná účast žáků.

- Zájmová činnost je ve výchovném programu specifikována do celkem sedmnácti kroužků, z toho je devět zaměřeno na oblast sportu (odbíjená – košíková, nohejbal, stolní tenis, plavání, potápění – plavání s ploutvemi, aerobik, jóga, kalanetika, posilovna) a osm na jiné zájmové oblasti v návaznosti na personální a materiálně technické podmínky organizace (kroužek výtvarný, divadelní, hry na hudební nástroj a dějin hudby, fotografický, šití – ruční práce, práce na PC, videoklub, knihovna).
- Přednášky jsou plánovány tematicky včetně přednášejícího; jsou zajišťovány jak vychovateli, tak odborníky na danou oblast (např. zdravotní tematika, protidrogová prevence apod.).
- Pro návštěvy kulturních pořadů ve městě (divadla, koncerty) jsou zajištěny abonentní vstupenky; mimo to jsou podle zájmu žáků plánovány návštěvy dalších divadelních představení v pražských divadlech a dále pak návštěvy místních kulturních institucí (Galerie umění, Muzeum, Okresní knihovna) spojených s krátkou vstupní přednáškou.

Výchovný program domova mládeže je rozpracován v ročních plánech vychovatelů s ohledem na složení žáků v jednotlivých výchovných skupinách i na osobní zaměření vychovatele.

Výchovný program je zpracován s ohledem na věkové kategorie žáků; nabídka volnočasových aktivit je pestrá a odpovídá reálným podmínkám domova mládeže. Výchovný program hodnotila inspekce jako vynikající.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Personální podmínky

Pedagogický sbor (včetně ředitele, zástupkyně ředitele pro výchovnou činnost a vedoucí vychovatelky) má celkem 23 členů s věkovým průměrem 50 let. V uvedeném počtu mají většinové zastoupení ženy (87 %). Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené

vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, splňuje 21 pracovníků, dva zbývající nemají úplné střední vzdělání doplněno pedagogickým studiem.

Výchovně-vzdělávací činnost ve skupinách žáků středních škol zajišťuje celkem devatenáct vychovatelů. Na nabídce zájmových činností se podílí 19 pedagogů (18 vychovatelů a ředitel organizace), jeden zaměstnanec provozního úseku (plavčík) a 2 externí pracovníci (fotografický kroužek, posilovna). Při nabídce zájmových činností je využívána specializace či osobní předpoklady vychovatelů.

Podmínky pro ubytování

Každá výchovná skupina je umístěna na jednom podlaží a jí vymezený ubytovací prostor má vlastní uzavření. V každém ubytovacím prostoru je umístěno 12 žákovských ložnic, kancelář vychovatele, dvě místnosti zpravidla využívané jako studovny a společné sociální zázemí (WC, umývárna - sprchy, místnost pro sušení a žehlení prádla) včetně kuchyňky k ohřátí či přípravě jednoduchého jídla. V traktu vyhrazeném pro ubytování dívek jsou na jednom podlaží umístěny dvě výchovné skupiny, pro které je k dispozici společenská místnost přístupná z obou ubytovacích prostorů. V traktu vyhrazeném pro ubytování chlapců je na jedno podlaží situován jen jeden ubytovací prostor a jako společenská místnost slouží (mimo studijní dobu) jedna ze dvou studoven.

Žákovské pokoje jsou třílůžkové, jsou rozděleny přepážkou na část vstupní a obývací. Vstupní část má úložné prostory pro osobní věci žáků (skříně) a je zde umyvadlo s tekoucí teplou a studenou vodou; v obývací části jsou umístěny válečky (s úložným prostorem na lůžkoviny) a pro každého žáka vlastní psací stůl včetně závěsné police.

Velikost všech ubytovacích prostorů je přiměřená počtu žáků ve výchovné skupině. Vybavení jednotlivých místností odpovídá účelům, pro které jsou využívány, nábytek je zánovní a velmi dobře udržovaný.

Podmínky pro zájmovou činnost

Většina prostor využívaných pro zájmovou činnost je umístěna ve zvýšeném prvním podlaží a je přístupná ze vstupní haly. Jsou zde umístěny dva přednáškové sály (jeden je využíván i pro cvičení jógy, druhý pouze ke slavnostním příležitostem); knihovna a čítárna; ateliér pro výtvarný kroužek (je vybaven malířskými stojany); hudební salonek určený k výuce hry na hudební nástroj (k vybavení patří klavír a elektronický klávesový nástroj); fotokomora (pro zhotovování černobílých fotografií); a malá hudební zkušebna (k vybavení patří souprava bubnů, reproduktory a zesilovač). Pro sportovní činnost je k dispozici menší tělocvična (herna) využívaná pro aerobik a stolní tenis a posilovna.

Součástí domova mládeže je sedmnáctimetrový plavecký bazén se šesti plaveckými dráhami, který mohou ubytovaní žáci bezplatně využívat jak při zájmové činnosti (plavecký kroužek), tak k relaxaci (ve vyhrazených hodinách).

Další zájmová činnost uvedená ve výčtu zájmových kroužků (viz odst. výchovný program) probíhá v ubytovacích prostorách některých výchovných skupin, jedna ze dvou studoven je pak k tomuto účelu trvale vybavena (kroužek šití a ručních prací, stolní tenis, práce na PC) nebo jen prostorově využívána (divadelní kroužek, kalanetika).

Prostory pro sportovní hry jsou rozšířeny pronájmem tělocvičen ve dvou sousedních školách (košíková, odbíjená).

Ve venkovním areálu domova mládeže jsou vybudovány dva asfaltové kurty na tenis a jeden na odbíjenou; kurty jsou v současné době v pronájmu. Ubytování žáci mohou toto sportovní zařízení navštěvovat jen za úplatu.

Podmínky pro studium

Žáci se učí v pokojích nebo ve studovnách výchovných skupin; v některých studovnách je k dispozici pianino, které využívají pro školní přípravu zejména žáci pedagogické školy.

Psychohygienické podmínky

Všechny interiéry domova mládeže jsou čisté a esteticky působivé, ve vstupní hale i na chodbách jednotlivých podlaží je bohatá květinová výzdoba. Úklid společných prostor je zajišťován provozními zaměstnanci, úklid pokojů provádějí žáci.

Celodenní stravování je zajišťováno ve vlastní jídelně umístěné v témž objektu. Vlastní potraviny si žáci mohou ukládat v lednicích, kterými jsou vybaveny kuchyňky všech výchovných skupin, pro dostupnost nápojů v průběhu dne je ve vstupní hale instalován nápojový automat.

Režim dne je součástí domovního řádu. Budíček je individuální, žáci vstávají s ohledem na zahájení vlastního vyučování či praxe. Snídaně je vydávána od 6:45 – 7:45 h., doba oběda je stanovena na 11:45 – 14:45 h. a večeře na 17:15 – 19:00 h. (Žákům, kteří absolvují odborný výcvik na provozních pracovištích a odcházejí v časných ranních hodinách, je snídaně vydávána od 5:30 h.) Po návratu ze školy mají žáci osobní volno do 19:00 h. (žáci 1. ročníků v prvním pololetí do 18:00 h.). V 19:15 h. začíná příprava na studium a od 19:30 do 21:30 h. je doba studijního klidu. Večerka je ve 22:00 h.

Podmínky domova mládeže korespondují s výchovným programem a jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti

Nabídka zájmové činnosti odpovídá výchovnému programu, ale označení zájmové kroužky není vždy výstižné (nejde o pevné organizační útvary v běžném smyslu slova), pro některé aktivity je přesnější označení klubová či individuální zájmová činnost. Zájmová činnost provozovaná v pronajímaných prostorách (tělocvičny škol, bazén domova mládeže) je pravidelná, v ostatních případech je doba konání závislá na přítomnosti vedoucího (přítomnost vychovatele dle rozpisu služeb) a termíny jsou pak zveřejňovány na informační nástěnce či jsou věcí vzájemné domluvy. Většina aktivit je žákům nabízena v době osobního volna, jen některé sportovní činnosti probíhají až do 21:00 hodin. Účast žáků vychází z jejich vlastního zájmu.

V průběhu orientační inspekce byl sledován průběh a organizace dále uvedených zájmových činností.

Šití, ruční práce

Pro tuto činnost je vybavena studovna výchovné skupiny. V místnosti je potřebný nábytek a čtyři šicí stroje; k dispozici jsou módní časopisy a drobný spotřební materiál (hrazené z rozpočtu organizace). Konkrétní náplň vychází ze zájmu účastníků a dohody s nimi; v době konání inspekce prováděly žákyně modernizaci a opravy svých oděvů. Tato zájmová činnost je plánována jedenkrát týdně, místnost je však zájemcům přístupná kdykoli za občasného dohledu zodpovědné vychovatelky.

Práce na PC

Pro práci na PC má domov mládeže celkem čtyři počítače s operačním systémem Windows, dva jsou k dispozici chlapcům a dva dívkám. Počítače jsou umístěny vždy ve studovně jedné výchovné skupiny (chlapecké, dívčí) a slouží žákům ubytovaným v celém traktu. V době konání inspekce byly dva z počítačů mimo provoz, zbývající dva využívali žáci ke zpracování školních úkolů. Vzhledem k počtu PC jde více o zlepšení podmínek pro studium než o zájmovou činnost žáků.

Hra na klavír a klávesové nástroje, dějiny hudby

Tato zájmová činnost je vedena individuálně, probíhá ve dnech pondělí – čtvrtek a žáci se jí zúčastňují jednotlivě, dle rozpisu hodin. Sledovaná činnost formou odpovídala výuce uplatňované v hudební škole, obsahem respektovala zájem a schopnosti žáka.

Výtvarný kroužek

Je nabízen jedenkrát týdně s cílem rozvíjet tvořivé schopnosti i získat dovednosti v jednotlivých výtvarných technikách, drobný spotřební materiál hradí organizace. V době konání inspekce byla zorganizována návštěva v ateliéru místního výtvarníka.

Sportovní kroužky

Nabídka v této oblasti je široká a plně dostačuje zájmům žáků. Největší zájem je u děvčat o kalanetiku a aerobik, u chlapců o posilovnu. Společný zájem směřuje ke hrám a plavání. Kroužky jsou vedeny většinou vychovateli, pro posilovnu je také využíván externí pracovník a v několika případech se na vedení podílejí i ubytovaní žáci. Činnost ve všech navštívených kroužcích probíhala v přátelské atmosféře, vedoucí žáky dobře motivovali ke sportovním výkonům a dbali na regulérní hru i soutěžení.

Knihovna

Knížní fond obsahuje cca 7500 svazků a je průběžně doplňován, pro některé zájmové činnosti jsou předplaceny odborné časopisy; není k dispozici denní tisk.

Výpůjční doba je stanovena na 17:00 - 18:00 hodin zpravidla dva dny v týdnu; konkrétní termín otevření knihovny je s týdenním předstihem zveřejňován. (Výpůjční službu zajišťuje vychovatelka v době své přímé výchovné činnosti a termín je tak závislý na rozpisu služeb.)

Čítárna je žákům přístupná denně od 15:00 - 18:55 hodin a podle domovního řádu je také vyhrazena k vzájemným setkáváním chlapců a dívek. V době inspekce byla čítárna žáky využívána jako společenská místnost a nemohla tak splňovat své původní určení. Ve studijní době (19:30 - 21:30 h.) je čítárna uzavřena.

Další zájmová činnost

Další zájmová činnost probíhá také v rámci výchovných skupin. K dispozici jsou stolní společenské hry (např. šachy, dáma), je možný kvalitní poslech hudby (k zapůjčení je hi-fi věž i široká škála nosičů s vážnou, populární i moderní hudbou), prostřednictvím centrálního videozařízení jsou v klubovnách skupin promítány filmy podle výběru žáků; jsou vytvářeny podmínky pro spontánní zájmovou činnost.

Pro přípravu na vyučování je vyhrazena doba studijního klidu od 19:30 – 21:30 h. s tím, že v případě potřeby může být individuálně prodloužena do maximálně 22:45 h. Žáci se učí v pokojích nebo ve studovnách výchovných skupin. Vychovatelé důsledně dbají na zajištění potřebného klidu, u žáků bez prospěchových problémů ponechávají využití této doby na vůli žáka.

Informace o prospěchu získávají vychovatelé na třídních schůzkách ve školách svěřených žáků, v případě potřeby využívají telefonického, písemného či osobního kontaktu s třídními učiteli a rodiči. Při zhoršení prospěchu jsou podle domovního řádu přijímána tato opatření –
- určení povinné studijní doby v odpoledních hodinách (na žádost školy či rodičů) a omezení vycházek (z rozhodnutí vychovatele); uvedené sankce jsou vztaženy na všechny žáky bez rozdílu věku. S domovním řádem byli prokazatelným způsobem seznámeni žáci i jejich rodiče.

Organizace a průběh sledovaných činností byly na velmi dobré úrovni.

Motivace a hodnocení

Hodnocení ubytovaných žáků je zaměřeno převážně na dodržování domovního řádu, kontrolu úklidu a prospěch.

Výchovná opatření využívaná při porušení domovního řádu jsou v souladu s § 11 vyhlášky MŠMT ČR č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže; při zhoršení prospěchu žáka jsou podle domovního řádu uplatňována výše uvedená opatření. Stupně pochval podle § 11 odst. 2 téhož zákona nejsou domovním řádem stanoveny; předložená dokumentace však dokládá udělování pochval ve dvou stupních - pochvala skupinového vychovatele, pochvala ředitele domova mládeže. Podle domovního řádu může vychovatel jako formu odměny za aktivitu a vzorné chování udělit žákovi mimořádnou vycházku.

Ve školním roce 2000/01 byla ředitelem organizace využita výchovná opatření k posílení kázně (6x důtka ředitele, 3x podmíněné ukončení ubytování) i pochvaly (uděleny všem žákům, kteří se podíleli na vánočním koncertu pro bývalé zaměstnance). Na základě uvedené skutečnosti a dále pak namátkové kontroly povinné dokumentace vedené vychovateli bylo ověřeno, že sankce i pochvaly jsou všemi pedagogickými pracovníky využívány rovnoměrně a přiměřeně; pochvaly jsou udělovány nejen za plnění povinností, ale zohledňují i individuální úsilí a posilují sociální vazby.

Při pravidelné ranní kontrole pokojů po odchodu žáků (zavřená okna, vypnuté spotřebiče apod.) je hodnocen i jejich pořádek, hodnocení se zaznamenává na tiskopis vyvěšený k tomuto účelu v každém pokoji. Způsob kontroly i hodnocení je zcela v kompetenci jednotlivých vychovatelů a probíhá ve všech pokojích bez rozdílu věku ubytovaných žáků. V namátkově vybraných výchovných skupinách se tato činnost řídí nepsanými pravidly. Pořádek je celkově hodnocen na schůzkách výchovných skupin a podle zavedených zvyklostí vychovatele jsou žáci odměňováni či sankcionováni. Námitky žáků týkající se této oblasti (viz odst. interakce a komunikace) jsou ovlivněny taktem vychovatele a věkem žáků.

Ve sledované činnosti výchovných i zájmových skupin sledovala inspekce motivační působení vychovatelů, ti vytvářeli příležitosti ke vzájemným rozhovorům se žáky, pozitivně hodnotili jejich úsilí zaujetí i výsledky činnosti.

Působení v této oblasti hodnotí inspekce jako velmi dobré.

Interakce a komunikace

Komunikace mezi vychovateli a žáky je přirozená a bezprostřední, závisí na osobnosti jednotlivých vychovatelů a stylu jejich výchovné práce. Z rozhovorů s vychovateli vyplývala dobrá znalost žáků, jejich problémů i vzájemná důvěra.

V rámci orientační inspekce se uskutečnila beseda se členy žákovské samosprávy - domovní rada. Ve výchovně vzdělávacím programu je tato instituce definovaná jako poradní orgán vedení domova mládeže a za vedení je do ní nominována zástupkyně ředitele pro pedagogickou činnost. Diskuse se žáky vedla k závěru, že pro realizaci deklarovaného záměru – spoluúčast žáků na organizaci života v DM – není vytvořen dostatečný prostor, ve kterém by zaznívaly nejen námitky, ale i argumenty. Pouhé odkazy na předpis nejsou přesvědčující ani výchovné a neplní roli v deklarované výchově k demokracii.

Dalším komunikačním zdrojem je nástěnkový systém. Vzhledem k dříve uvedeným proměnlivým termínům zájmových aktivit i pro aktuální informace je využívána nástěnka ve vstupní hale i nástěnky výchovných skupin. Organizační záležitosti (odhlášení stravy, návštěva lékaře a pod.) mohou žáci řešit bezodkladně prostřednictvím hlavní služby (je zastávána vychovatelem) ve vstupní hale.

Velmi dobré komunikativní prostředí ve výchovných skupinách a úsilí věnované všemi pracovníky k vytváření optimálních podmínek pro pobyt žáků v domově mládeže jsou zbytečně znehodnocovány formálním i málo výchovným přístupem vedení k činnosti žákovské samosprávy. Tato oblast je hodnocena jako průměrná.

Celkové hodnocení výchovně-vzdělávací činnosti domova mládeže

Na základě zjištěných skutečností byla kvalita výchovně-vzdělávací činnosti hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Pro činnost ve školním roce 2000/2001 byl zpracován dokument "Výchovný a vzdělávací program DM, koncepční záměry ve školním roce 2000/2001." Obsahem dokumentu jsou vedle výchovného programu (viz odst. výchovný program) i základní organizační údaje pro školní rok – harmonogram průběhu školního roku návazně na příjezdy a odjezdy žáků, rozmístění výchovných skupin do ubytovacích prostor, pověření pracovníků vedením jednotlivých zájmových aktivit, termíny pedagogických porad. Dokument počítá s ustavením žákovské samosprávy jako poradního orgánu vedení domova mládeže a stanoví termíny pro její jednání.

Návazně na tento dokument jsou zpracovány roční plány vychovatelů jednotlivých výchovných skupin, ty jsou pak průběžně konkretizovány v měsíčních a týdenních plánech (viz odst. výchovný program).

Pro působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů byl zpracován minimální preventivní program.

Systém plánování je koncepční a ponechává dostatečný prostor pro uplatnění výchovných potřeb v jednotlivých skupinách i pro vlastní invenci vychovatelů.

Systém plánování hodnotila inspekce jako velmi dobrý.

Organizování

Domovní řád

Domov mládeže je v provozu po dobu školního roku, mimo prázdnin a víkendů; týdenní cyklus je zahajován v neděli od 16:00 hodin a končí v pátek v 16:00 hodin. Pro pobyt žáků jsou stanovena pravidla obsažená v domovním řádu; dokument specifikuje práva a povinnosti žáků, uvádí režim dne a je doplněn dodatky platnými pro žáky vyšších odborných škol.

- Pro žáky vyšších odborných škol je upraven denní režim, obsah výchovné práce se od ostatních skupin neliší.
- Vzhledem ke zjištěným skutečnostem existují další aplikovaná ustanovení, která nejsou v domovním řádu uvedena. Na příklad: žákům, kteří absolvují odborný výcvik na provozních pracovištích a odcházejí v časných ranních hodinách je snídaně vydávána od 5:30 h.; není stanovena využívaná možnost odhlášení večere, jestliže se žák vrací z odborného výcviku po 19:00 h. (obor kuchař, číšník); jednoznačně je stanovena povinnost žáků opouštět o víkendech domov mládeže, přesto je praktikována výjimka pro žáky se vzdáleným místem bydliště (a podle sdělení ředitele je žákům povoleno ubytování o víkendu při konání maturitních plesů); nejsou uvedena používaná výchovná opatření (§ 11 vyhlášky MŠMT ČR č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže). Neúplnost pravidel domovního řádu se promítla i v připomínkách žáků (viz odst. interakce a komunikace).

- Nejsou rozlišena ustanovení pro žáky nad 18 let (určení povinného odpoledního studia se souhlasem rodičů).

Ubytování žáků

Žáci jsou rozděleni do celkem sedmnácti výchovných skupin, z toho je pět skupin chlapeckých a dvanáct dívčích. Počet žáků v jedné skupině se pohybuje od 27 do 33, průměrný počet žáků v jedné skupině je 31. Většina skupin je složena ze žáků různých škol i rozdílného věku; žáci vyšších odborných škol tvoří samostatnou skupinu a mimo to jsou zařazeni i do dalších výchovných skupin spolu se žáky středních škol.

Vzhledem k počtu pedagogických pracovníků a rozsahu jejich povinností je uplatněno organizační spojování výchovných skupin do bloků po čtyřech, třech či dvou skupinách; v rámci těchto bloků pak působí vychovatelé skupin společně (podle rozpisu služeb).

Rozpisy služeb vychovatelů (pondělí – čtvrtek)

Blok čtyř skupin (dívky):

Na výchovné činnosti ve čtyřech skupinách se během dne podílejí tři vychovatelé, noční a ranní službu zajišťuje pro všechny skupiny jeden vychovatel (viz rozpis služeb dle následující tabulky).

Pracovní doba vychovatele		14:00 - 22:00 hod.	22:00 - 23:00 hod.	23:00 - 6:00 hod. noční pohotovost	6:00 - 9:30 hod.
1. skupina	1.vychovatel				
2. skupina	2.vychovatel				
3. skupina	3.vychovatel				
4. skupina	4.vychovatel	pracovní volno po noční a ranní službě			

Blok tří skupin (chlapci):

Na výchovné činnosti ve třech skupinách se během dne podílejí vždy tři vychovatelé, noční a ranní službu zajišťuje pro všechny skupiny jeden vychovatel (viz rozpis služeb dle následující tabulky).

Pracovní doba vychovatele		14:00 - 22:00 hod.	22:00 - 23:00 hod.	23:00 - 6:00 hod. noční pohotovost	6:00 - 9:30 hod.
1. skupina	1.vychovatel				
2. skupina	2.vychovatel				
3. skupina	3.vychovatel				
	4.vychovatel	pracovní volno (následující den zastupuje vychovatele po noční a ranní službě)			

Obdobným způsobem zajišťují služby tři vychovatelé v bloku dvou skupin (chlapci).

K povinnostem skupinových vychovatelů patří vedení zájmových kroužků, tato činnost se uskutečňuje během služby vychovatele.

Od 6:30 - 12:00 h. je denním vychovatelem (stálý pracovník se zkráceným pracovním úvazkem) zajištěna denní služba. Tato služba je umístěna ve vstupní hale (obdoba hotelové recepcie), je k dispozici přítomným žákům, eviduje odchody k lékaři, zprostředkuje potřebné změny (např. odhlášení stravy při onemocnění a odjezdu žáka). Je informačním centrem pro přicházející vychovatele, kterým tlumočí jak změny ve stavu žáků, tak aktuální pokyny vedoucích pracovníků.

Od 12:00 - 20:00 h. přebírá tuto službu jeden ze skupinových vychovatelů; k jeho povinnostem patří i dohled nad provozem v prostorách určených pro zájmovou činnost a dozor v jídelně. Touto povinností je vždy v jednom výchovném bloku v době od 14:00 -22:00 h. snížen počet přítomných vychovatelů. K dalšímu snížení počtu vychovatelů v jednom výchovném bloku, ale v kratším časovém intervalu dochází tím, že některý z vychovatelů vede zájmovou činnost mimo svou skupinu. Při souběhu těchto povinností jsou

pak výchova a servis pro žáky až čtyř skupin zajišťovány pouze jedním vychovatelem. Vzhledem k počtu žáků ve skupinách i k rozmístění skupin jednoho výchovného bloku ve dvou až třech podlažích je počet vychovatelů nedostatečný.

Ve výše uvedeném režimu pracuje celkem 19 skupinových vychovatelů a 1 denní vychovatel.

Vedení domova mládeže (ředitel, zástupkyně ředitele pro pedagogickou činnost, vedoucí vychovatelka) se na výchovné činnosti podílí dále uvedeným způsobem. Zástupkyně ředitele a vedoucí vychovatelka jsou pověřeny vedením skupiny žáků vyšších odborných škol - každá dva dny v týdnu (pondělí – čtvrtek), ve zbývajících třech dnech plní úkoly plynoucí z jejich pracovní náplně (7:30 – 15:00 h.). Pracovní doba ředitele je stálá, 8:00 – 16:30 h., svoji výchovnou povinnost plní vedením zájmové činnosti.

Rozsah míry přímé výchovné práce vychovatelů i vedení (v delších než měsíčních cyklech) není v rozporu s nařízením vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství.

Celková organizace

Celkové organizační uspořádání zajišťuje přítomnost vedoucího pracovníka výchovného úseku denně od 7:30 do 22:00 h., v pátek do 16:30 h. (odjezd žáků) a nepřetržitý přístup do domova mládeže (po celý den je v provozu vrátnice obsazená provozním pracovníkem, která slouží všem zaměstnancům, žákům a návštěvníkům).

Případná absence pedagogických pracovníků je kompenzována externisty. Pro tyto případy jsou v personální evidenci organizace vedeny tři osoby s předepsanou způsobilostí (bez písemné dohody), ochotné k okamžité výpomoci.

Pedagogická dokumentace

Dokumentace je vedena v předepsaném rozsahu a na schválených tiskopisech. Evidence ubytovaných žáků je včetně přihlášky, případné korespondence či lékařských potvrzení pečlivě vedena v osobních spisech. Deníky výchovných skupin obsahují měsíční plány a dále pak všechny záznamy o denní činnosti i záznamy o jednáních se školou či s rodiči. Zájmová činnost je s výjimkou hry na hudební nástroj evidována na zvláštních tiskopisech (přihlášení žáci, docházka, termín konání, činnost). Vedení domova mládeže dokumentaci průběžně kontroluje.

Organizační zajištění domova mládeže má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Provoz domova mládeže je rozdělen do pěti úseků (výchovně vzdělávací, provozní, ekonomický, personální a školní kuchyně) a celkem zaměstnává 75 pracovníků (včetně ředitele). Zajišťované činnosti administrativního a správního charakteru a povinnosti pracovníků jsou rámcově stanoveny organizačním řádem. Jednotlivé úseky jsou přímo řízeny jmenovanými vedoucími pracovníky, jejich kompetence jsou dány odpovídající pracovní náplní. Prostředkem řízení jsou pravidelné porady ředitele a vedoucích pracovníků (jedenkrát za čtrnáct dnů), které byly doloženy odpovídajícími zápisy; způsob řízení úseků je v plné kompetenci vedoucích pracovníků včetně odměňování prostřednictvím nadtarifních složek platu (návrhy jsou ředitelem zpravidla respektovány).

Na vedení výchovně-vzdělávacího úseku se podílejí dvě pracovnice ve funkcích zástupkyně ředitele pro výchovnou činnost a vedoucí vychovatelky. Deklarované pravidelné týdenní porady na úrovni ředitel, zástupkyně ředitele a vedoucí vychovatelka nebyly doloženy zápisy; pracovní porady všech zaměstnanců úseku jsou svolávány podle potřeby, ve školním roce 2000/2001 byly dle předložené dokumentace svolány čtyřikrát.

Hodnocení pedagogických pracovníků a ocenění jejich práce formou osobních příplatků je

prováděno dvakrát ročně. Osobní odměna ze státní dotace byla za rok 2000 vyplácena dvakrát (říjen, prosinec). Kritéria pro přidělení osobních příplatků jsou stanovena spíše všeobecně a pro přiznání odměn stanovena nebyla. V návrhu odměn (prosinec) jsou ke shodným odůvodněním (většinou aktivita či vzorná práce) přiřazovány rozdílné finanční položky. Hodnocení pracovníků je plošné, stanovená kritéria či jejich absence pro vyplacení nenárokových složek platu postrádají motivační účinek.

Vedení podporuje vzdělávání pedagogických pracovníků jak vlastní činností, tak zprostředkováním nabídky vzdělávacích aktivit pedagogického centra. V rámci organizace jsou zajišťovány odborné přednášky (zejména v oblasti prevence proti sociálně patologickým jevům) a podle individuálního zájmu je umožňována účast na nabízených vzdělávacích akcích.

Činnost v této oblasti je hodnocena jako průměrná.

Kontrolní mechanismy

Pro kontrolní činnost na úseku výchovy a vzdělávání byly předloženy dva dokumenty.

Dokument "Kontrolní činnost," zpracovaný ředitelem, plánuje kontroly zejména v oblasti organizační a administrativní (např. využívání pracovní doby, vedení pedagogické dokumentace, čistota a vzhled ubytovacích i společných prostor); konkrétní činnost ředitele není písemně evidována.

Dokument "Obsah, hodnocení a kontrola výchovně vzdělávací práce vychovatelů ve školním roce 2000/2001" byl zpracován vedoucími pracovníky úseku (zástupkyně vychovatele, vedoucí vychovatelka) a je orientován na hospitační činnost ve výchovných skupinách. K datu konání inspekce bylo podle předložených záznamů provedeno celkem 37 hospitací, tato dokumentace je vesměs kladným hodnocením práce vychovatelů.

Vzhledem k pracovní době a době stanovené pro přímé výchovné působení všech vedoucích pracovníků (viz odst. organizování) je kontrolní a hospitační činnost prováděna buď mimo těžiště výchovné práce (16:00 - 21:30 h.) nebo na úkor vlastních výchovných povinností těchto pracovníků. Účinnost kontroly zpochybňuje jak uplatňované plošné hodnocení pedagogických pracovníků tak absence konkrétních hledisek pro jejich hodnocení (viz odst. vedení a motivování pracovníků).

Tato oblast je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení domova mládeže

System plánování dovoluje plnit jak stanovené koncepční záměry, tak i aktuálně reagovat na potřeby v jednotlivých výchovných skupinách. Globální organizační struktura zajišťuje chod domova mládeže ve všech jeho částech, ale vlastní organizace na úseku výchovy a vzdělávání má s ohledem na stanovené cíle jisté rezervy jak v rozvrhu služeb vychovatelů (a tím jejich přítomnosti ve výchovných skupinách), tak v neúplnosti pravidel stanovených domovním řádem. Vedení ponechává značný prostor pro samostatné výchovné působení pracovníků, ale nemá dostatečnou zpětnou vazbu v kontrolní ani motivační činnosti. Na základě zjištěných skutečností byla kvalita řízení celkově hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Domov mládeže byl zřízen dnem 1. září 1991 jako příspěvková organizace (zřizovací listina vystavená MŠMT ČR dne 27. července 1992; dodatek č. 2 čj. 25 762/93-27 ze dne 15. září

1998). Přílohou k dodatku č. 2 zřizovací listiny čj. 26 485/98-21 ze dne 15. září 1998 je stanoven předmět a rozsah jiné činnosti v objemu nevyužité kapacity organizace - ubytovací služby, hostinská činnost, provozování tělovýchovných a sportovních zařízení sloužících k regeneraci a rekondici. Domov mládeže je zařazen v síti škol, předškolních a školských zařízení (rozhodnutí MŠMT ČR čj. 17.852/99-21 ze dne 25. března 1999); sdružuje domov mládeže s kapacitou 792 lůžek, školní jídelnu v internátním zařízení s kapacitou 1 200 jídel a mimo areál domova mládeže další školní jídelnu s kapacitou 200 jídel.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina vystavená MŠMT ČR dne 27. července 1992 a dodatek č. 2 čj. 25 762/93-27 ze dne 15. září 1998;
- příloha k dodatku č. 2 zřizovací listiny čj. 26 485/98-21 ze dne 15. září 1998;
- rozhodnutí MŠMT ČR čj. 17.852/99-21 ze dne 25. března 1999;
- výchovný a vzdělávací program DM, koncepční záměry ve školním roce 2000/2001;
- minimální preventivní program pro školní rok 2000/2001;
- personální dokumentace;
- domovní řád;
- organizační řád;
- zápisy z porad vedení, zápisy z pracovních porad výchovného úseku, zápisy z pedagogických porad; zápisy z jednání domovní rady;
- rozpisy služeb;
- dokumenty ke kontrolní činnosti: “Kontrolní činnost” a “Obsah, hodnocení a kontrola výchovně vzdělávací práce vychovatelů ve školním roce 2000/2001;”
- hospitační záznamy vedoucích pracovníků;
- evidence ubytovaných žáků;
- deníky výchovných skupin;
- záznamy o vedení zájmové činnosti.

ZÁVĚR

Domov mládeže má velmi dobré podmínky jak pro zájmovou činnost žáků, tak pro jejich přípravu ke studiu. Výchovný program pro školní rok 2000/2001 i vlastní pedagogické působení směřují k harmonickému rozvíjení osobnosti žáka. Určitým nedostatkem ve výchovné činnosti je absence zpětné vazby mezi vedením a žákovskou samosprávou. Kvalita výchovně vzdělávací činnosti byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

V oblasti řízení byly shledány rezervy v oblasti organizace, které ovlivňují soustavnost ve výchovném působení i účinnost kontrolní činnosti vedoucích pracovníků. Slabší stránkou v řízení je i motivační působení. Oblast řízení byla celkově hodnocena jako průměrná.

Inspekce neshledala neefektivní využití finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě jednotlivých zjištění je celková úroveň domova mládeže ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslava Štěpánková	.....
Členové týmu	Mgr. Bohumil Adamec	.....

V Sokolově dne 29. ledna 2001

Datum a podpis ředitele domova mládeže stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. února 2001

Razítko

Ředitel domova mládeže **Podpis**

Mgr. Jan Klikar

Mgr. Jan Klikar, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti domova mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel domova mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad K. Vary	2001-02-19	25/01
Zřizovatel MŠMT ČR	2001-02-19	26/01

Připomínky ředitele

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	nebyly podány